

Φασουλῆς καὶ Περικλέτους,
ὁ κηθένας νέτος σκέτοφ.

Α.

Φ.—Μεγαλόστομος ἀνέβα' στῆς Ἐλευθερίας τὸ βήμα,
καὶ μεγάλυνε καὶ τίμα
τῆς Ἡπείρου τὸν ἀγῶνα
νῦν ζεὶ καὶ στὸν αἰῶνα.

Φαύγ' ἢ τόση της χαρά...
πέτα πέτα στὰ βουνά της,
καὶ τὰμέτρητα δεινά της
κλάψε πάλι θλιθερά.

Καὶ σ' τοὺς κάμικους καὶ σ' τοὺς λόγγους
ἄλλα τώρα δὲν ἀκούς
παρὰ θρήνους, παρὰ βόγγους
τῆς σκλαβιάς σπαρρακτικούς.

Κλαῖν παιδιὰ καὶ μαυρομάνναις,
δὲν σημαίνουν πιά καμπάναις
ἀναστάσεως χρυσῆς.

Μὲ τὸν Βῆδ τὸν Ἠγεμόνα
καὶ μ' Ἄρβανιτιὰς κορώνα
φθάνουν τύρανοι θρασεῖς.

Τύρανοι φριμάζουν γαῦροι,
ποῦ θ' ἀπλώσουν σκέπη μαύρη
σ' τῆς Ἡπείρου τὰ βουνά.

Κι' ἕνας κόσμος τώρα κλαίει
δίχως τίποτε νὰ λέη,
καὶ σὰν λείψανο περῆ.

* ἕνας κόσμος, ποῦ γιὰ λίγο πέταξε μὲ τὸν αἰτό,
κι' εἶδε γαλανὴ σημαία κι' ἄλευθερωτὴ Στρατό,
ἕνας κόσμος, ποῦ θαρροῦσε πῶς θὰ τοῦ γαλάσῃ μοῖρα
κι' εἰδωλό του μόνο θάχη τὴν Ἑλληνικὴ πορφύρα.

* Ἄσλο διαβαίνει μ' πρός μου
ἕνα πλῆθος μαύρου κόσμου,
καὶ περίτρομο κυτῆ.

Καὶ μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα
τῆς πατρίδας γῆς τὸ χῶμα
βλέπω ν' ἀποχαιρετῆ.

Φεύγει τὰχρη τὰ σμήνην,
τῶν φονιάδων τὸ μαχαίρι...
ποῦ θὰ πάη; ποῦ θὰ μείνη;
μήτ' ἐκείνος δὲν τὸ ξέρει.

Ποῦ παρήγορη φωνή;
ποῦ σημαία γαλανή;
Πάλι σκλάβων κοπετός

* στῆς Ἐλευθερίας τὰ μέρη...
τοὺς ἀρῖναι: κι' ὁ Στρατός
'στ' Ἀρβανίτικο μαχαίρι.

Ρίχνει στυγερὸς Σατραπῆν
τὴν σημαία τῆς ἀγάπης,
τῆς γαλάζιας Ἐλευθερίας.

Καὶ σηκώνει τὴν δική του,
σύμβολον τοῦ πανυμνήτου
λημεριοῦ τῆς κλεφτουριάς.

* Ἐρχονται τὰ σαρκοκόρα,
μήτε κλαιθῶνε τώρα
τὰ γαλάζια τὰ πανάκια,
τῆς σημαίας τοῦρανοῦ,
τὰ πουλιὰ τοῦ Γρεβανοῦ,
τοῦ Μετσόβου τὰθρονάκια.

Μὰ φωνάζει μιὰ τρανή,
μιὰ παλληκαριάς φωνή:
Δὲν θ' ἀφήσωμ' ἔδω πέρα
τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὴν λέρα
νὰ μολύνῃ τὸν ἀέρα.

Κόσμος ἐρχεται σφριγῶν...
μέγας ἱερός ἀγὼν
μὲ πολεμιστὰς γενναίους.

Κι' ἕναν ἔρκο κἀνοῦν ἔλοι
να δεχθῶνε μὲ τὸ βόλι
τοὺς κυρίους της τοὺς νέους.

* Ἐρημοὶ χωρὶς πατριδα
δὲν θὰ μείνουν στῆν λεπίδα
κάθε Διάπη, κάθε Γκέγκη.

Κτύπα κτύπα, Σπυρομήλιο,
δὲν θ' ἀφήσωμ' ἐν ἡλίῳ
γιὰ τοὺς μπόγγηδες νὰ φέγγη.

Παρακλήσεις φιθυρίζουν
σὲ Σχολεῖα κι' Ἐκκλησιαίς,
τὸν Ζωγράφου τριγυρίζουν
λεβεντιᾶς ἀρματοισαίς.

Μὲ παιδιὰ σὰν τὸν Ζωγράφο, γενεὰς κλεινῆς βλαστάρη,
δὲν πατεῖ τὰ χῶματά της Ἀρβανίτικο ποδάρι.

* Ἡπειρος καυμένη σκίρτα,
σκόρπα δάφναις, σκόρπα μύρτα,
καὶ ψυχαις σὰν τὸν Ζωγράφο
γίγαντας νεκροὺς ξεχάνουν,
καὶ τῆς πέτρας ἐμψυχόνουν
καὶ τὰ κόκκαλα τῶν τάφων.

Σηκωθήτε, σηκωθήτε,
 νέους ὄρκους ὀρκισθήτε,
 καὶ μὲ λόγους ἱερῶς
 διώξετε τοὺς μιαρῶς.

Ἐπὶ τὸν ἀγῶνα γῆς μεγάλῃς
 τὸ πανὶ σημαίας ἄλλῃς*
 τῶρα ξεδιπλόνεται.

Δὲν θὰ πέσουν κάτω δούλοι.
 μὲ παιδιὰ καθὼς τὸν Δούλη
 δὲν ὑποδουλόνηται.

Σηκωθήτε σηκωθήτε
 γιὰ τὴν ἀμοιρῆ τὴν χώρα,
 καὶ ἄλλους νέους ὄρκους τῶρα
 ἴστενόμα τῆς ὀρκισθήτε.

Μὲ γυμνὸν σπαθὶ ἴστὸ χέρι,
 μὲ σπιθόβολο τὸ μάτι,
 δὲν ἀκούει τὸν Δευτέρῃ
 καὶ κανένα διπλωμάτη.

Τὶ βρονταῖς καὶ ἀστροπελέκια!..
 μὲ σπαθιά καὶ μὲ τουφέκια
 σμίγουν ράσα καὶ σταυροί.

Ἰστᾶραμάτῃς τῆς στηριγμένη
 ἀπὸ τοῦτα περιμένει
 κάθε δίκηο τῆς νᾶ ἔρῃ.

Στεφανὸν ἤρῳων τάφους
 καὶ τῶν Δούληθων κροτάφους
 μὲ τοῦ Μπιζανιοῦ λουλούδια.

Ἐξω, γυῖπες, ἔξω, βδέλαις,
 μπάτε ἴστὸ χορὸ, κοπέλαις,
 γιὰ ν' ἀκούσετε τραγοῦδια.

Ἄς σημένουμε καμπάναις,
 ἄς τρομάξουμε παιᾶνες
 τῆς Ἀρβαντιᾶς τᾶσκέρια.

Κτύπα τὴν λυκοφωλιά
 νὰ μὴ σ' εὐρῇ Πασχαλιά
 μ' ἄλλα σίβερα ἴστὰ χέρια.

B.

Π. — Ὅμως ἔμεις τῶν Ἀθηνῶν οἱ διπλωματικοὶ
 καὶ σ' ἄλλα πρακτικοὶ
 φωνάζομε στὴν Ἡπειρο: μάζεψε τὸ μεγάλο σου
 καὶ ἔλα προσκόνησε τὸν Βῆδ, ἂν θέλῃς τὸ καλὸ σου.

Αὐτό, ποὺ κάνει σήμερα,
 δὲν εἶναι παρὰ χίμαιρα,
 δὲν εἶναι παρὰ τρέλλα.

Κι' ἄς μὴ σοὺ πέρνουν τὰ μεγάλα
 μὲ ξεφωνήματα τρελλά,
 καὶ βάρδ' ἀπὸ φουρνέλα.

Κανένας δὲν σὲ βοηθεῖ,
 ρίξε τουφέκι καὶ σπαθί,
 ξανασκλαθῶσου, δόλια,
 κι' ἄδικα ρίχνεις βόλια.

Τὰ λόγια μας κοσκίνισε
 καὶ πέσε καὶ προσκόνησε
 τὸν Βῆδ τὸν σκηπτροφόρο.

Κρότος κανεῖς ἂν μὴ ἠχῇ,
 καὶ ἔμεις σ' ἐκάναμε, φωχῇ,
 ἴστων Τζουλιάνο δωρο.

Χρόνο σχεδὸν ἐτρέψησε ἴστῃς Ἀλευθριάς τὰ δωρα,
 καὶ εἶναι καιρὸς πιά τῶρα
 ἴστων Ἀθανοὺς νὰ σκλαθῶθῃ
 γιὰ πάντα... τρὶς ἄλλοι μας!..
 ἔ, τι κερδίζει τὸ σπαθί
 τὸ χάν' ἢ κεφαλὴ μας.

Τέτοιους τοὺς λέμ' ἔμεις ἐδῶ
 λόγους ἀξιεπαίνους,
 ἐγ' ὁμως νέα τραγοῦδῶ
 σκιρτήματα τοῦ γένους.

Ἦλθαν τοῦ Μάρτη τὰ πουλιὰ
 νὰ ἔθρουν τὴν πρώτη τους φωλιά,
 πλὴν τῆς Ἡπείρου τῆς φωλιαῖς
 χέρια φονιάδων τῆς χαλοῦν,
 καὶ μὲς ἴστῃ γῆ τῆς ροβολοῦν
 νὰ ξεριζώσουν πασχαλιαῖς.

Κάλλια νὰ τοὺς ἀφίναμε τοῦ Πατιοῦχ Ραγιᾶδες
 παρὰ μιάς φεῦτικῆς Λαμπρῆς ν' ἀνάφουμε λαμπάδες.

Κάλλια ἴστων πρώτῳ τὸν φονιά,
 καὶ ἔ, χι νὰ κλάψουμε χαραῖς,
 καὶ μὲ δική μας ἀπονιά
 νὰ γίνουν σκλαβοὶ δω φοραῖς.

Ὡ Πατρί; Ἑλληνική,
 κτύπησε καὶ ἐδῶ καὶ ἔκει,
 κτύπα τῶν πλιαιτοκλόγων καὶ τῶν μπόγγῳων τᾶσκέρι,
 καὶ τὸ πνεῦμα μας μαζεῖ σου, καὶ ἢ ψυχὴ μας καὶ τὸ χέρι.

Νέα τοῦ δικαίου πάλῃ
 καὶ ἔτομάσου τῶρα πάλῃ
 φωτοστέφανα νὰ πλέξῃς.

Μὴ σὲ σκιάζῃ καμμιά νότα,
 καὶ ἀπὸ σένα ἔγῃκε πρώτῳ
 τῆς Ἐλευθριάς ἢ λέξις.

Γ'.

Φ.—"Ήθελα κι'έγω νά τρέξω μέ λαβένταις λιγαροῦς,
μέ γυναίκες, μέ παπιάδες, και μέ λόχους ἱεροῦς.

"Ήθελα κι'έγω πολὺ
'στὰ βουνά της, προσφιλή,
νέαν πάλην νά κηρύξω
και θεῶ τουφεκτικαίς νά ρίξω.

"Ήθελα νά πάω τώρα
και σ'ἐκείνη τὴν Χειμάρρα,
και νά σκούξω και σ'τὴν Βλιώρα
και σὲ κάθε βρομιολιάρα:
ὄρε πού τὴν πῆς τὴν κλάρα;

"Ήθελα κι'ἀπὸ κοντὰ
τὸ τουφεκί της ν'ἀκούσω
πῶς ἀγέρωχο βροντᾶ,
και παιᾶνας ν'ἀνακροῦσω

Και νά φέρω κι'ἕνα γόρο
'στῶν ἀνδρείων τὸν χορδῶ,
μέ σὰν γέρος δὲν'μπορῶ
τά ποδάρι μου νά σύρω.

Κι'ἐποθοῦσα, Περικλιέτο, θαλερὸς νά γίνω νέος
σὰν τὸν Ἰόντε τῆς Κερκυρας,
ὄπου δρᾶ και μέσ'στὸ γήρας
και μονομαχίαι γενναίως.

Κι'ἂν ἀγέρας και τί;
γέρος εἶναι, μέ κρατεῖ
και πιστόλι και καλέμι,
και τὸ χέρι του δὲν τρέμει.

Δὲν τὸν σκιᾶζουσε πιστόλια,
θάρρος μέ τὸ παραπάνω,
και πηγαίνει'στὰ Σπεῖλια
γιὰ νά βρῆ τὸν Ζαβιτσάνο.

Κι'ὄνταῆς ὁ Ζαβιτσάνος ἔτυχε κι'αὐτὸς μοιραίως
νάναι πούρος Κερκυραῖος.
Τρέχει περιέργων σμήνος,
ἀλησιμόνητος ἡμέρα,
μπᾶμ αὐτὸς και μποῦμ ἐκείνος,
μέ τὰ βέλια πῆγαν πέρα.

'Ανορθώσεως μεγάλης και Φιλελευθέρων χρόνοι,
Φιλελευθέρους κι'έγω, τρέχ' ἡ γλώσσα μου ροδάνι,
κι'ἔπας λέν ὁ Ζαβιτσάνος τὸ φουᾶ και δὲν κρυώνει
πῶς ὁ Κόντας'στοὺς Κορφοὺς ἐβγαλε τὸν Μαυρογιάνην.

Ποῖον πρόβλημα μεγάλο
κι εἶναι κι'ἄλλο κι'εἶναι κι'ἄλλο,
κι'ἂν τὰ λόγια τοῦ Προέδρου τάχων, Περικλή, γραμμένα
μέ τὸ νι και μέ τὸ σίγμα μέσ'στὰ στενογραφημένα.

Μὴ νομίζεις πῶς θά λύσης μῆτε τοῦτο, μῆτ' ἐκεῖνο,
εὐκολα κι' ἐκ τοῦ προχείρου,

μέ κι'έγὼ μέ τόσους ἄλλους σπουδαιότερα τὰ κρίνω
τῶν ἀγῶνων τῆς Ἠπείρου.

Πρὸς ἀνορθῶσιν ὀργῶν, πλὴν ὡς εἶδος πασσατέμπο
'στῆς Βουλῆς τὰ πρακτικά, Παρικλή, σὲ παραπέμπο.

Ταξιδίαι τοῦ Λευτέρου 'στῶν Δελφῶν τὰ ἄρχαια μέρη.

'Ο κύριος Πρωθυπουργός, φεύγων τὰς ἐνοχλήσεις,
ὄπου μ'αὐτὰς νοχθημερὸν σκοτίζει' ἐδῶ πέρα,
μ'ἄλλους και μέ τὸν Κλέαρχον ἐπέστη τῆς Γόησης
κι'ἐξέδραμε πρὸς τοὺς Δελφοὺς ν'ἀλλάξῃ τὸν ἀέρα.

Μόλις ἔβγηκε πῆγχε μόνος'στὴν Πυθίαν ἐν σπουδῇ
πλήρης σκέψων παντοίων,
κι'ἔξασπ'ἀπὸ χρωσιλάτου τρίποδος θεοπισφιδεῖ
τὸ θεοτινευστον μαντεῖον:

Μὲ τὴν Γόησαν μὲς ἤλθεσ' στοὺς χρησμοὺς νά μνηθῆς,
μειδιᾷς και μέ τοὺς γόους κι'εἶσαι γόνος ἀληθῆς.
Μὲ τὰς τόσας δωρεάς σου τόσους ἔξουος γοητεύεις
και σὲ μέλλουσαν φιλίαν μέ τοὺς'Αλθανοὺς πιστεύεις.

Και μέ τοῦτη τὴν ἐλπίδα μέσα σου θαρρῶ πῶς βρονταί
μέ περικιθατῆς ἀγάπη
γιὰ τὸν'Αλθανὸν τὸν Τόσκη
και τὸν Γκέγκη και τὸν Διάπη.

'Πῆγχε και'στὸν Τζουλιάνο, κι'εἶπας τάδε πρὸς ἐκείνον:
ἡ Πατρίς ἡ τῶν Ἑλλήνων,
ἀληθοῦς ἐγνωμοσύνης πρὸς Ὑμᾶς ταλοῦσα φόρον
κι'ἐπειδὴ τὰ μακαρόνια τῆς ἀρέσουν κατὰ κόρον,
τῆς Ἠπείρου της τὴν χώραν δωρεὰν σοὺ τὴν προσφέρει...
κι'εἶπ'ἐκείνος ἄλλος γλόκια:
γκράτσια, Καθὸρ Λευτέρη,
καλεποῦρι ποῦ τὸ'ἔρηκα.

Κι'ἂν τὸ κράτος ὀργιάξῃ φρονησιμένης Ἀλθανίας,
πλὴν ἀνάγκ'εἰλικρινεῖταις.
Τὰ ταξιδία σου θά κάνουν ἐνα κι'ἄλλον ν'ἀπορήσῃ,
και θά λένε μαρικοί
φαμαφαρόνοι κοιμικοί:
ὁ Λευτέρης ταξιδεύει;... καὶ τί πάει νά χασοφί.

Κάθε συμφορὰ και γκάφα γιὰ καλό σου θά γενῆ...
ἔχεις ροιζικὸ μεγάλο, σοῦ γανοῦν κι'οἱ πατεινοί.
Φαίνεται πῶς ἐγενήθησ' σὲ περιλαμπρον ἀστέρα...
τράβα μπρός, μὴ σταματᾶς,
ὅμως ἔρχου κι' ἐδῶ πέρα
ποῦ και πῶ νά μ'ἐρωτᾶς,
ἡ σὰν θέλῃς μοναχός σου,
ἡ και μέ τὸν Κλέαρχο σου.

(Τέτοια τοῦπε, κι'ὁ Λευτέρης'στὴν Πυθίαν ὑποκλίνας,
και πολλὰ κι'αὐτὸς μαντεύσας
και τοὺς φίλους γοητεύσας
μέ τὴν Γόησαν ὁ γόνος ἐπανήλθε στὰς Ἀθήνας).